

EHKÄISEVÄN PÄIHDETYÖN MENETELMÄ KOULUSSA

HUBU NUORILLE
HUOLTAJILLE
AMMATTILAISILLE

Vanhempainilta

Sääksjärven koulu
Salla Jääskeläinen / EHYT ry
23.2.2022

Vanhempainillan tavoitteena

- Tutustua koulun nuorten päihteidenkäyttöasenteisiin sekä valtakunnallisiin päihteidenkäyttötrendeihin.
- Pohtia yhdessä, miten vanhempien olisi hyvä keskustella nuorten kanssa päihteistä.
- Miettiä, miten nuorten vapaa-aika olisi turvallista ja innostavaa niin, että nuoret eivät kaipaisi siihen päihteitä.
- Jakaa vinkkejä ja lisätietoa päihdekasvatuksen tueksi.

Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry

- Valtakunnallinen ehkäisevän päihdetyön järjestö, toimii koko väestön parissa
- Kouluille tarjoamme oppitunteja, jotka käsittelevät päihteitä ja pelaamista
  - Alakouluille, yläkouluille, toiselle asteelle
  - Vanhempainiltoja ja ammattilaiskoulutuksia
  - Materiaalia nuorten parissa toimiville
- Buenotalk-kanava nuorille (nettisivut, Instagram, YouTube, TikTok)
- Kansalaisjärjestö, joka toimii Sosiaali- ja terveysministeriön tukemana Veikkauksen tuotoilla (STEA)

Lue lisää: ehyt.fi

Mitä on ehkäisevä päihdetyö?

Pitkäjänteistä ja monitahoista terveyttä edistävää työtä, johon sisältyy

- mielenterveystaitojen ja elämäntaitojen edistämistä
- päihteidenkäytön riskitekijöiden vähentämistä

→ Tarjotaan nuorille resursseja ja taitoja vaikuttaa omaan hyvinvointiin ja jaksamiseen.

HUBU®-päihdekasvatusmenetelmä:

- Perustuu anonyymiin luokkaaänestykseen, jossa oppilaat ilmaisevat oman mielipiteensä monivalintakysymyksissä.
- Tarjoaa ajankohtaista tietoa nuorten päihdeasenteista ja kokemuksista, kannustaa keskusteluun aiheesta.
- Oppituntien tavoitteena on saada nuoret pohtimaan kriittisesti tunnilla käsiteltyjä asioita sekä omaa suhdettaan ja asennettaan päihteisiin.
- Kannustaa ja tarjoaa välineitä keskusteluihin päihteistä nuoren arjen aikuisille kuten koulun henkilökunnalle sekä vanhemmille ja huoltajille.

Mistä lapset ja nuoret saavat tietoa päihteistä?

Suorituspainheet ja
tulevaisuuteen
liittyvä epävarmuus

Kasvukivut,
mielenterveys

Ulkonäkö-
painheet

Stressi

Kokeilunhalu,
hauskanpito

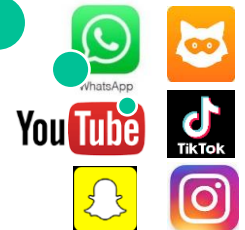
to
lapsen ja nuoret
siävät?

He... suoritus- ja aikapaineet kaikissa
ela... t...
Nuoret naut... elämy... asioita.

Sosiaalinen media j... ssa- ja
käytössä.

Arjesta
irtautuminen

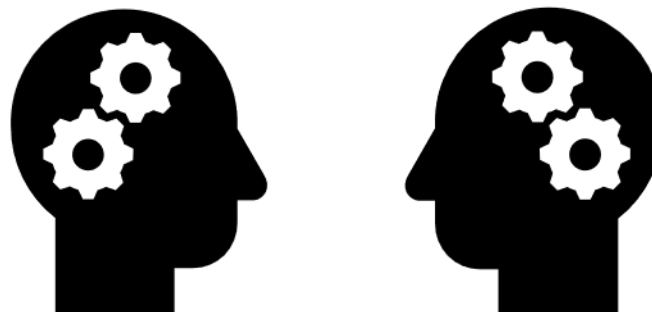
- Informaatiokanava
- Esimerkit ja kokemusten jako
- Saantikanava, mutta myös rajoittava tekijä

Mitä ajattelet nuorten päihteidenkäyttötilanteesta tällä alueella?

Huolestuttaako joku asia erityisesti?

**Pohdintatehtävä 2 min.
Kirjoita chattiin.**

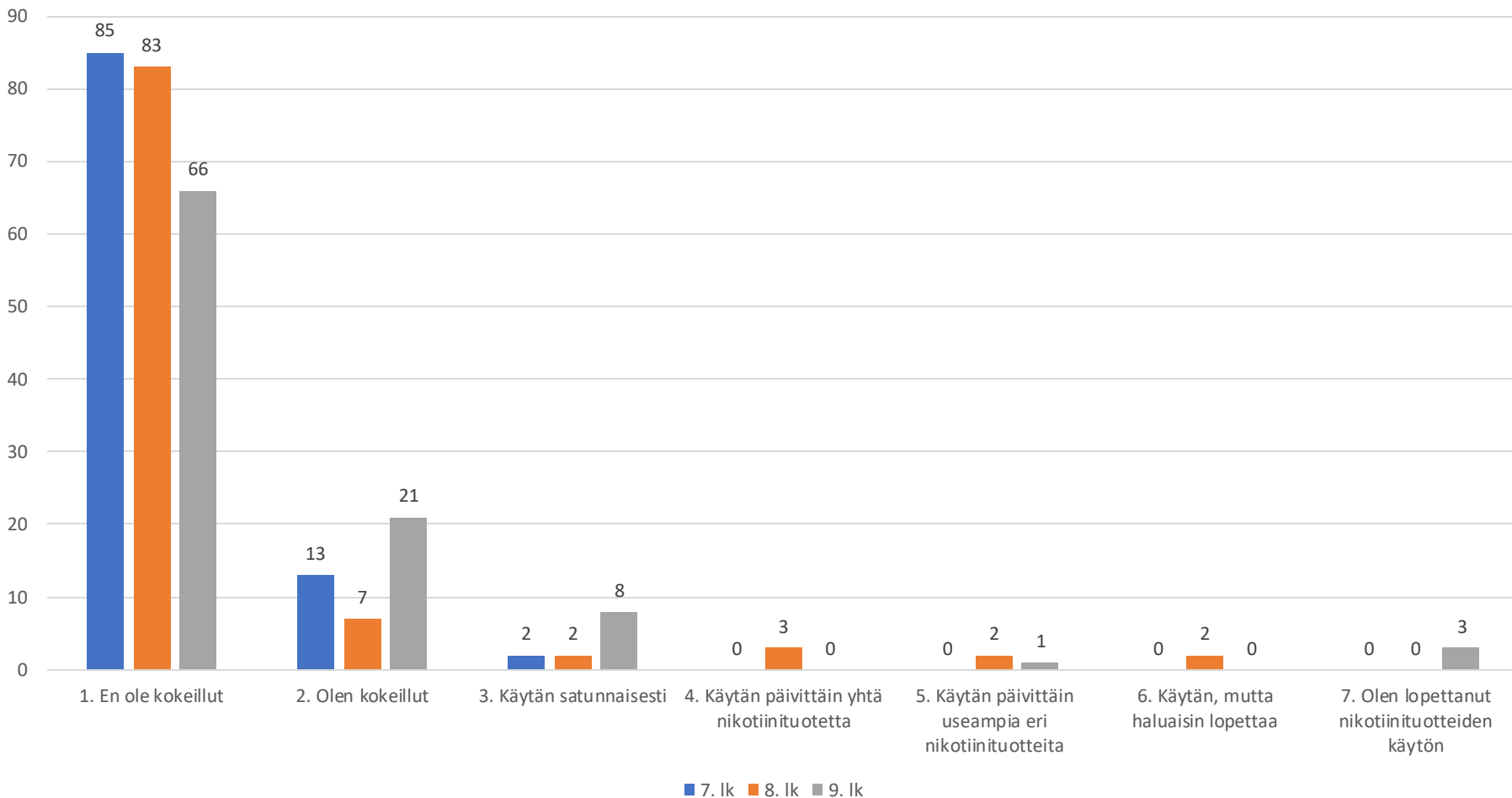
Nuorten päihteiden käyttö

Hubu-oppituntien tulokset ja valtakunnallisia tilastoja

Käytätkö nikotiinituotteita? %

(Esimerkiksi tupakka, nuuska, sähkösavuke, vesipiippu)

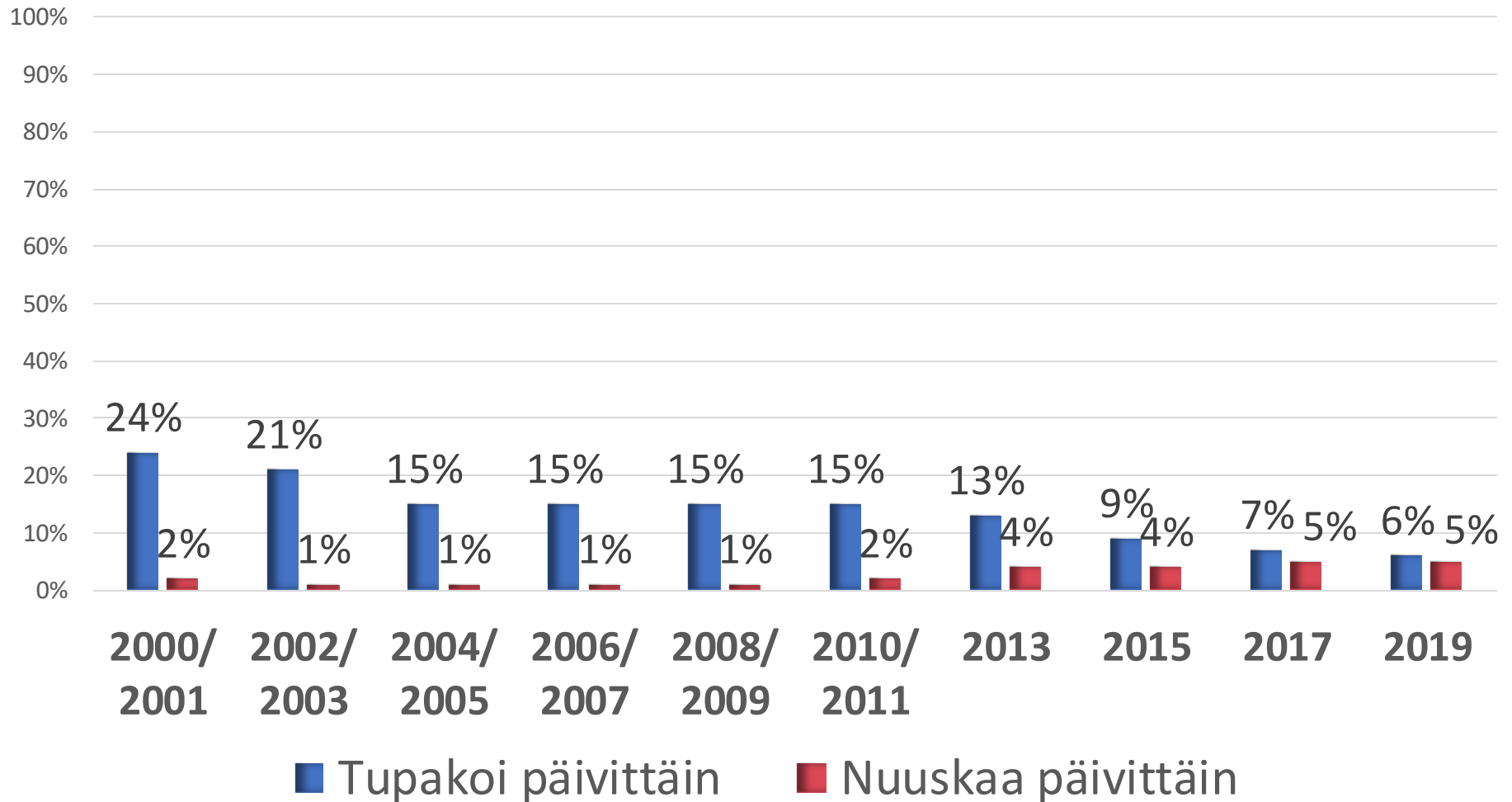

Käyttää nikotiinituotteita päivittäin

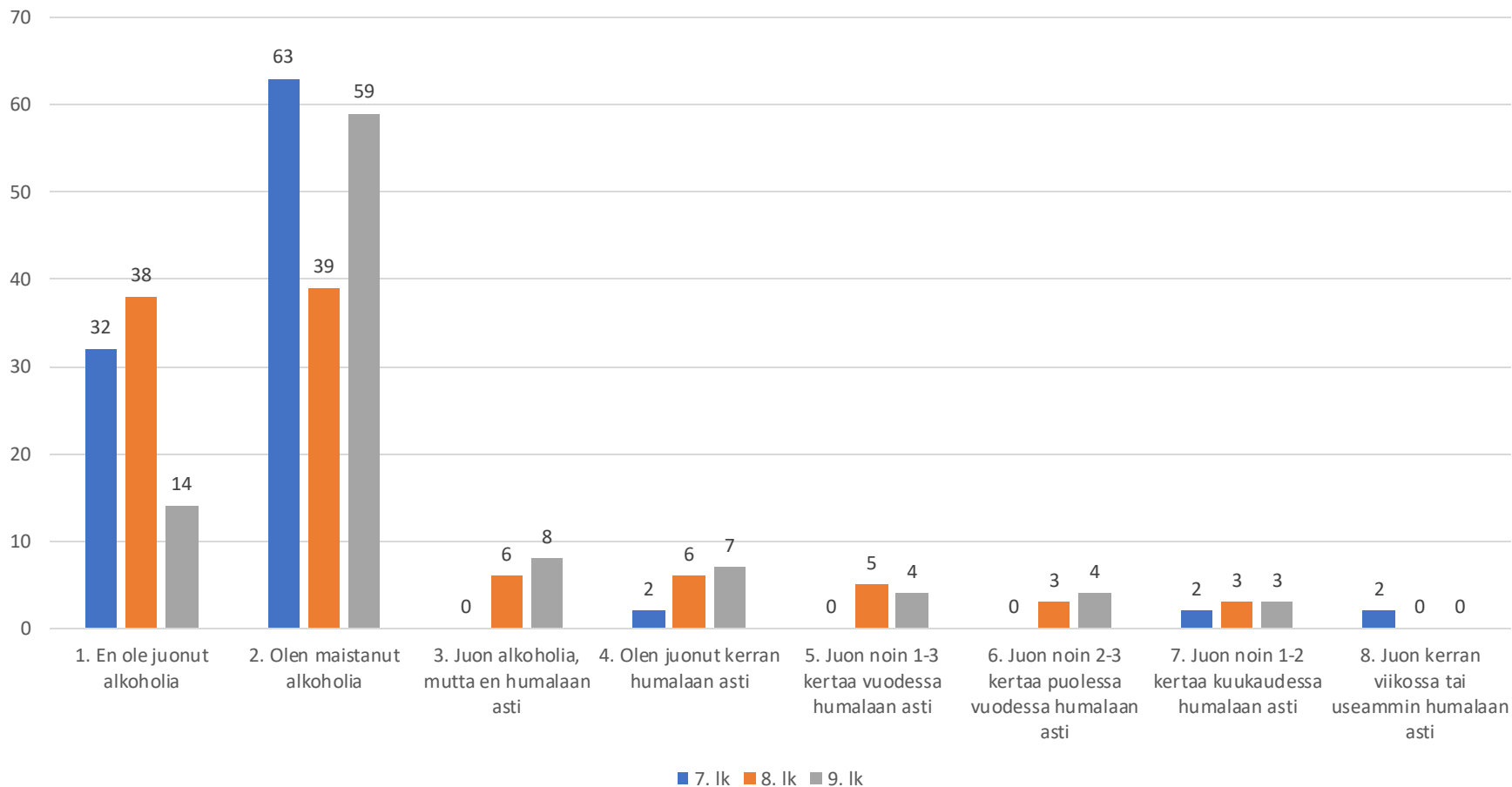
TERVEYDEN JA
HYVINVOINNIN LAITOS

KOULUTERVEYSKYSELY

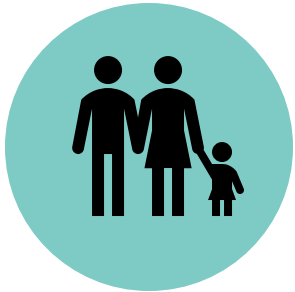

Peruskoulun 8. ja 9. luokan oppilaat, koko Suomi

Juotko alkoholia? %

Aikuisten asenteen merkitys

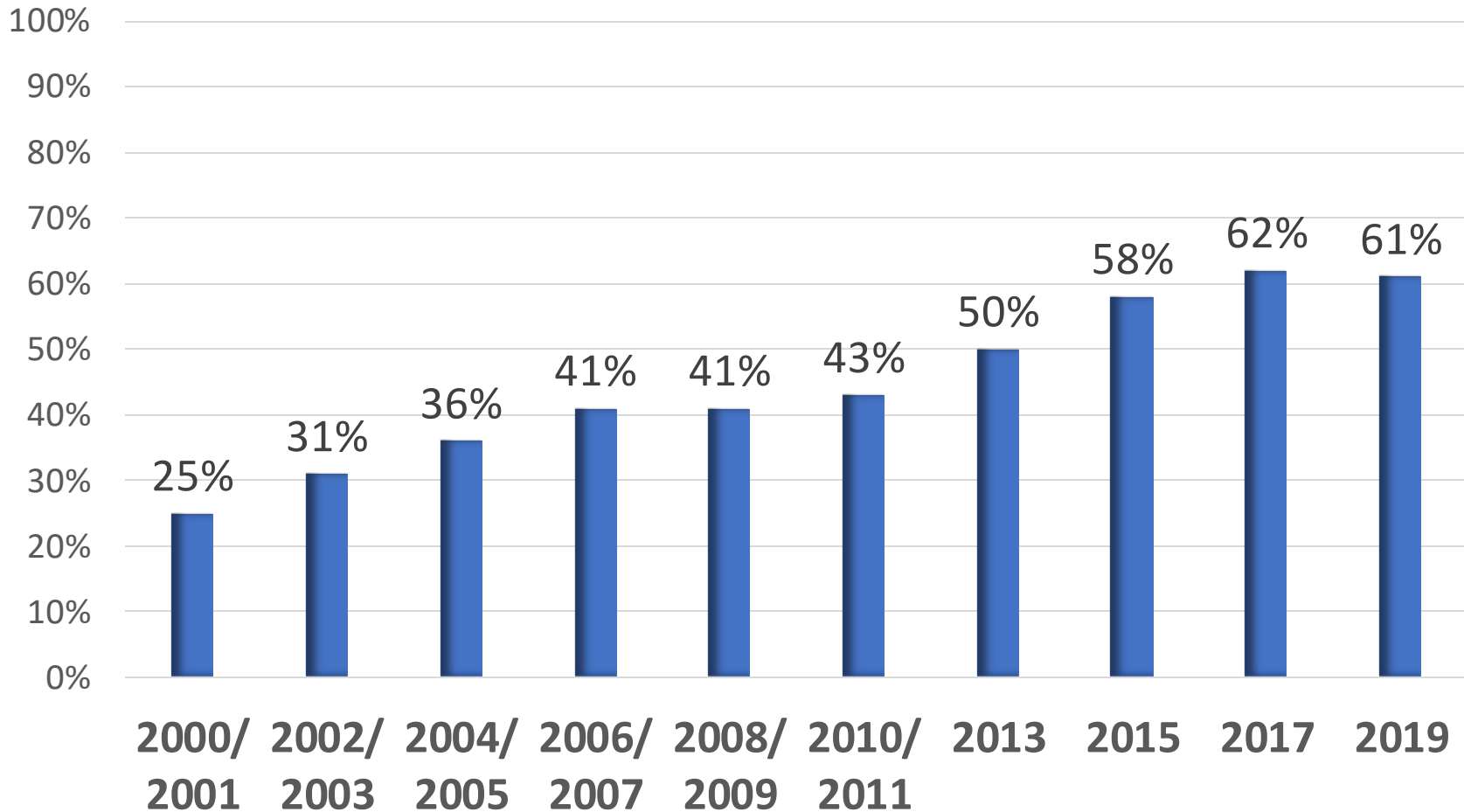
- Alkoholinkäytön aikaisen aloittamisen on huomattu vaikuttavan keskeisesti päihdekäyttäytymiseen myöhemmällä iällä.
- Kun varhaisnuori alkaa käyttää alkoholia, hän omaksuu samalla elämäntyylin, johon kuuluu alkoholin käyttö. Alkoholinkäytöstä voin näin kehittyä tapa joka vie aikaa vapaa-ajalla esim. harrastuksilta.

- Kotioloissa tarjottu alkoholi alentaa nuorten kynnystä käyttää alkoholia keskenäänkin.
- Nuorten päihteidenkäytön aloittamiseen vaikuttavat kuitenkin eniten ulkoiset tekijät, kuten ystäväpiiri.
- Aikuisen kielteinen asenne alaikäisten päihteiden käyttöön on tärkeämpää kuin se, käyttääkö aikuinen itse päihteitä vai ei.

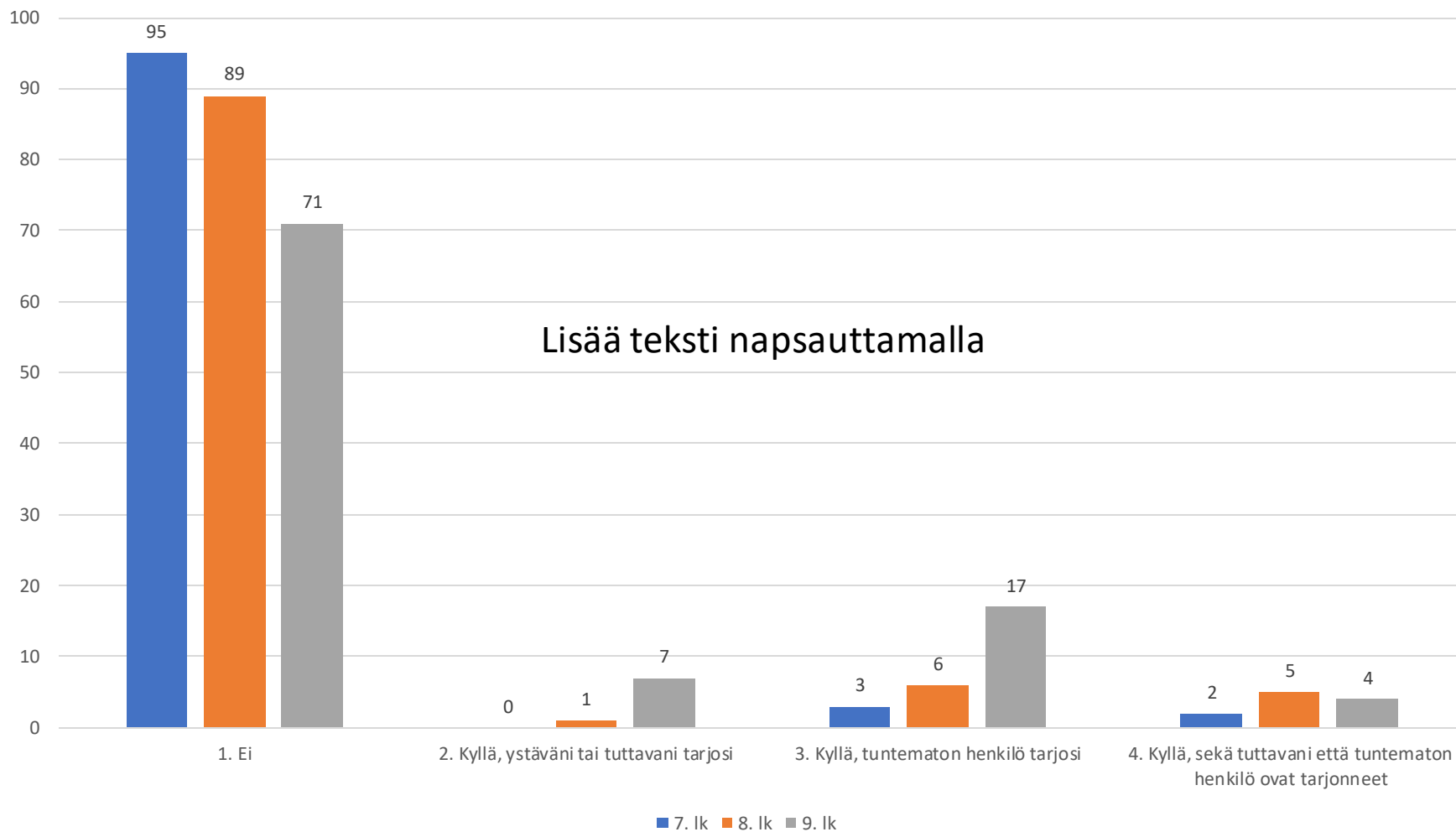

Ei käytä alkoholia

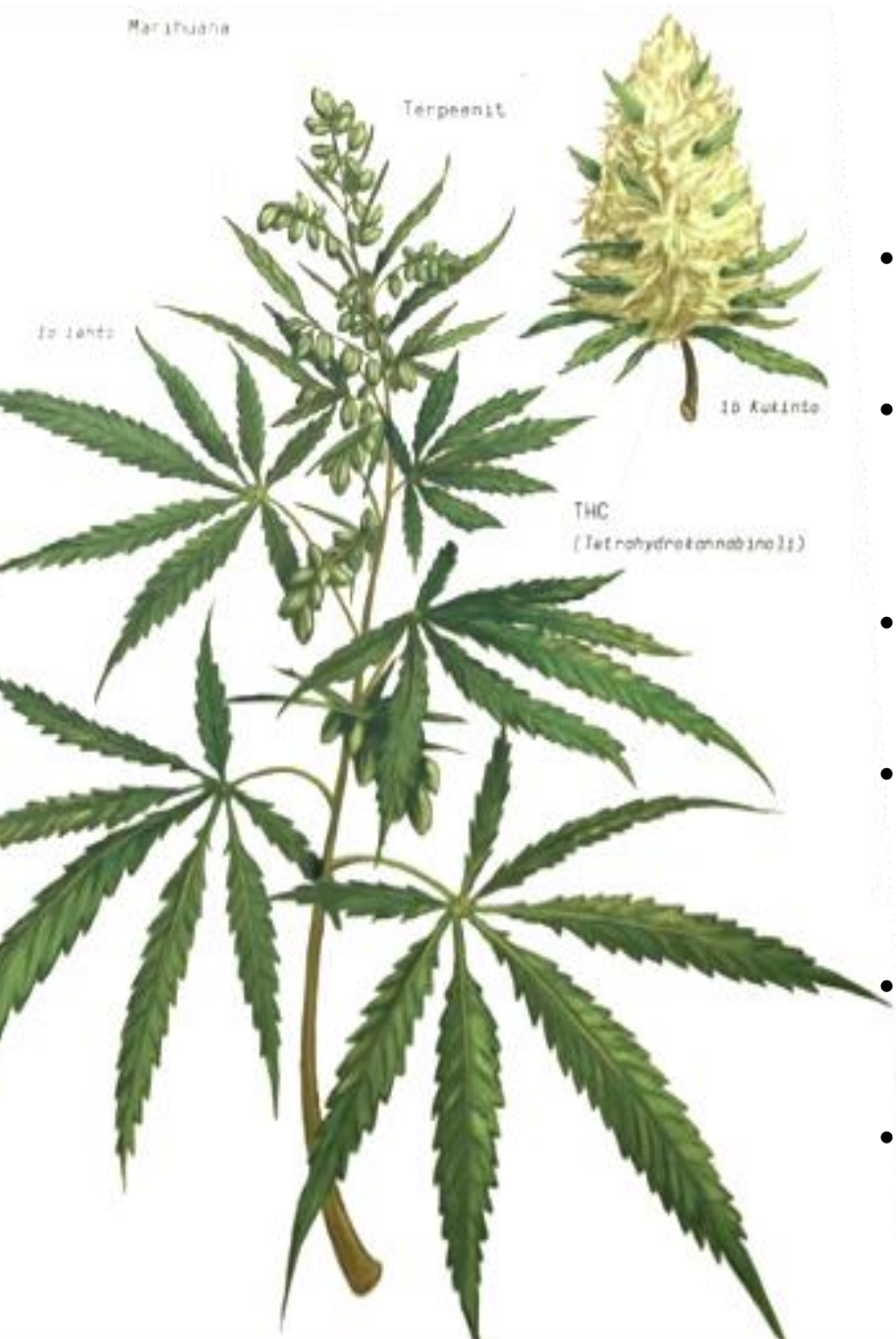

Peruskoulun 8. ja 9. luokan oppilaat, koko Suomi

Onko sinulle tarjottu huumeita? %

Kannabis

- Suomessa kannabis ei ole korvannut alkoholia, vaan tullut sen rinnalle
- Kannabiksen käytöllä haetaan myönteisiä vaikutuksia, mutta aineen käytöstä voi seurata myös päinvastaisia oireita
- Keskustellessa hyvä erottaa välittömät haitat ja pitkäaikaisen käytön haitat
- Teini-iän erityisyys: mitä nuorempana aloitettu ja mitä runsaampi käyttö, sitä suurempi riski haitoille
- Nuorten kanssa olisi tärkeää keskustelun kautta purkaa kannabikseen liittyviä myyttejä
- Nuoret suhtautuvat entistä hyväksyvämmiin kannabiksen käyttöön, mutta suhtautuminen ei ole samassa suhteessa lisännyt käyttöä

Kannabiksen ei-toivotut vaikutukset

Välittömät vaikutukset: kokeilu ja lyhytaikainen käyttö

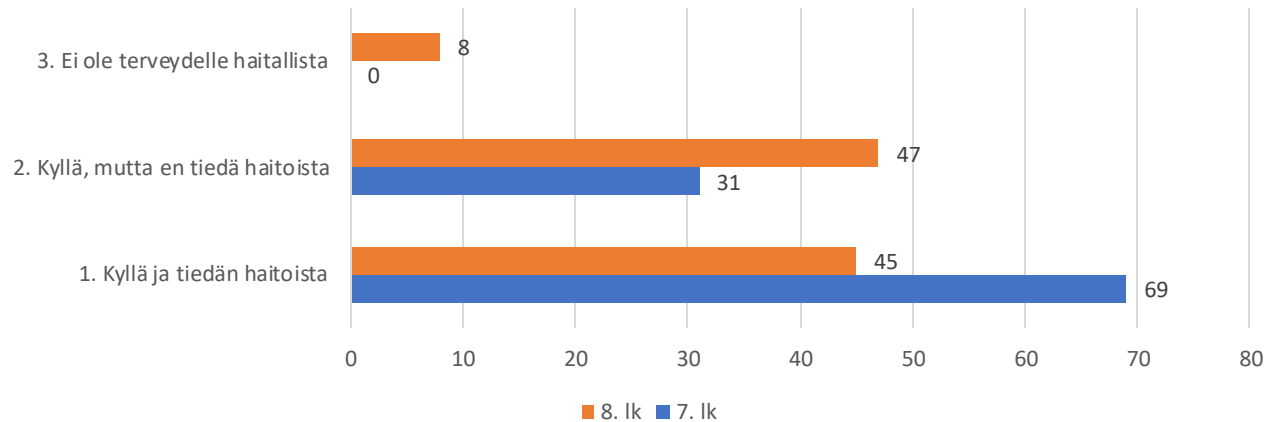
- Heikentää tarkkaavaisuutta, muistia ja psykomotoriikkaa
- Tapaturmat
- Ahdistus, paniikki, pelkotilat
- Vainoharhat ja sekavuus, muut psykoosioireet
- Taustalla olevan psyykkisen oireen pahentuminen
- Sisäänpäinkääntyneisyys
- Huono olo, huimaus, pyörtymiset
- Laittomuus muodostaa oman riskinsä: käytöstä voi koitua ongelmia opiskelu- ja työelämässä

Pitkäaikainen ja runsas käyttö

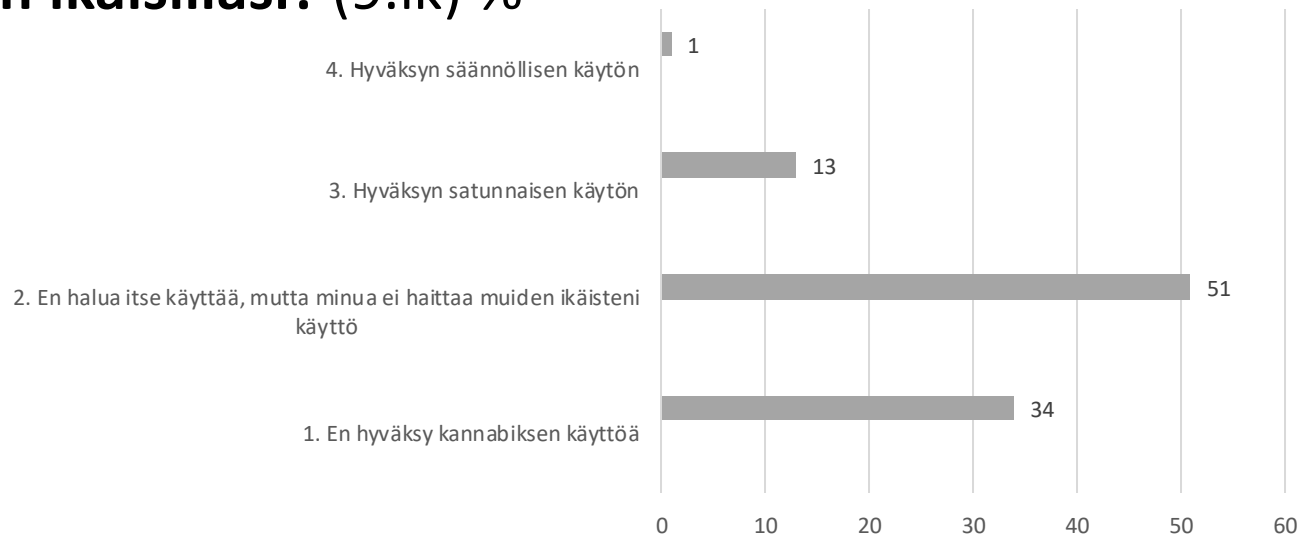
- Riippuvuus, etenkin psyykkinen
- Kognitiivisten kykyjen, kuten muistin ja oppimisen heikkeneminen
- Passiivisuus, saamattomuus
- Psyykkiset ongelmat: voi pahentaa olemassa olevaa mielialahäiriötä, masentuneisuutta, ahdistuneisuutta ja psykoosia
- Krooninen yskä ja keuhkoihin liittyvät vaivat, jos käytetään polttamalla
- Hedelmällisyyden ja seksuaalisen halukkuuden heikkeneminen (etenkin miehet)
- Sikiön kehityksen häiriöt raskauden aikana, aiheuttaa vastasyntyneiden pienipainoisuutta. THC erittyy äidinmaitoon.

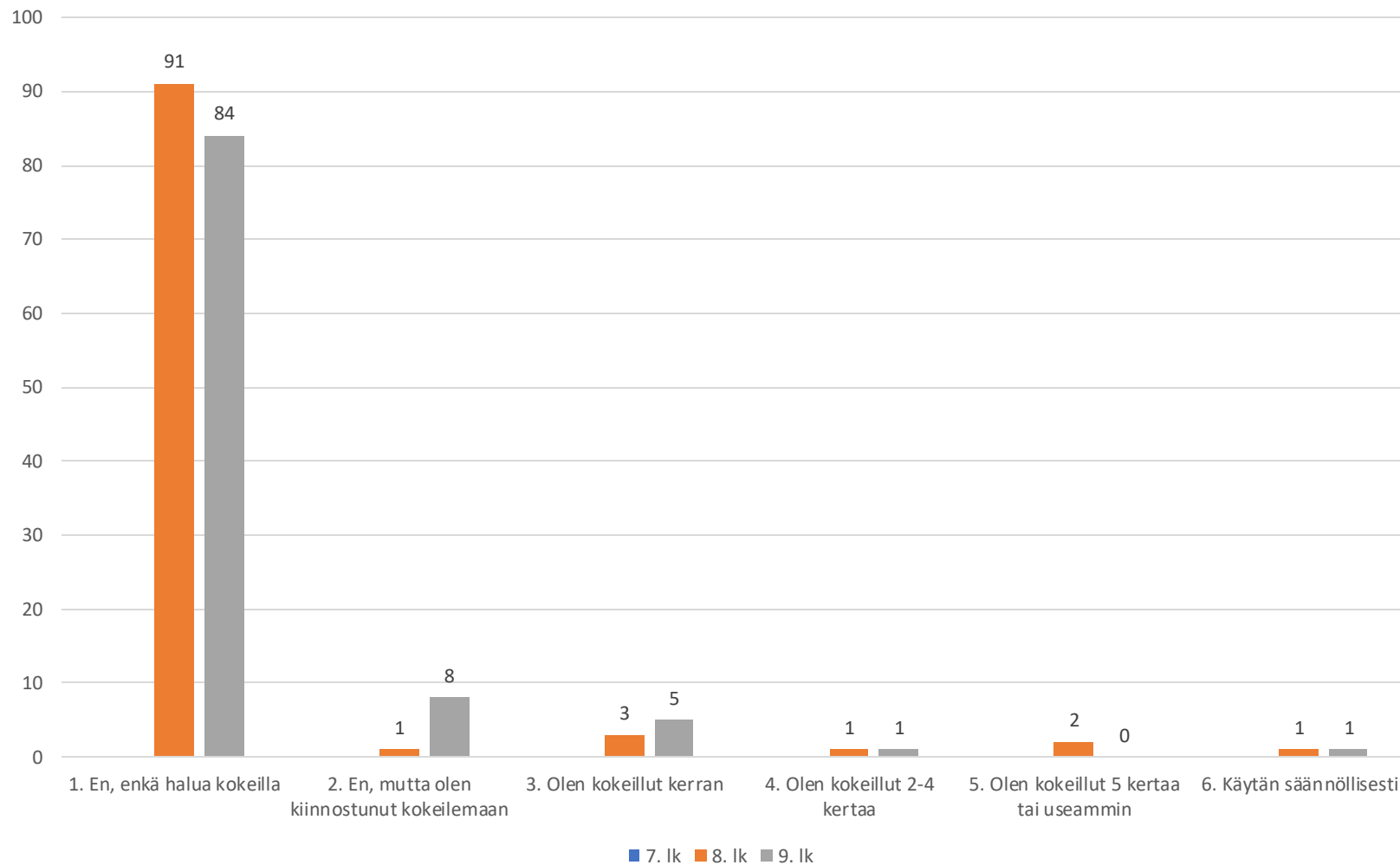
Onko kannabis mielestäsi terveydelle haitallista? (7.-8.lk) %

Hyväksytkö kannabiksen satunnaisen tai säännöllisen käytön ikäisilläsi? (9.lk) %

Oletko kokeillut tai käyttätkö kannabista? (8.-9.lk) %

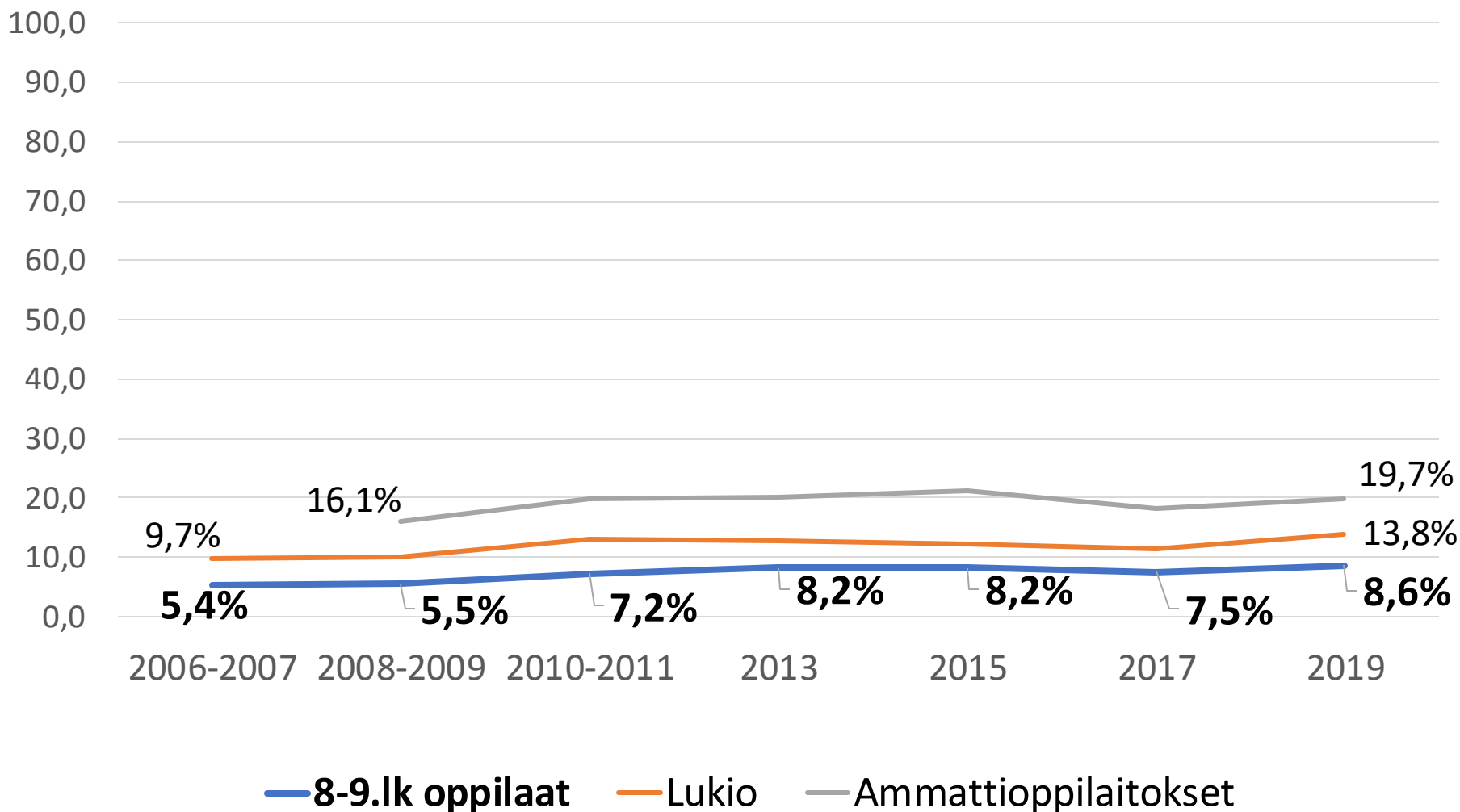

On kokeillut kannabista ainakin kerran

TERVEYDEN JA
HYVINVOINNIN LAITOS

KOULUTERVEYSKYSELY

Nuorten päihteiden käytön ehkäisy

Suojaavat tekijät ja lähteitä lisätiedon saamiseksi

Suojaavat tekijät

- Onnistumisen tunteet, hyvä itsetunto ja itseluottamus
- Hyvät tunnetaidot ja ristiriitojen käsittelytaidot
- Koulumenestys, viihtyminen koulussa
- Hyvät kaverisuhteet, tunne että kuuluu johonkin ryhmään
- Myönteisiä kokemuksia tarjoavia harrastuksia
- Kyky kriittiseen ajatteluun, tietoisuus päihteiden käytön riskeistä
- Tunne, että omaan elämään voi vaikuttaa
- Selkeät säännöt ja odotukset huoltajien taholta
- Huoltajilla hyvä käsitys siitä, mitä nuori puuhaa kodin ulkopuolella
- Huoltajien kielteiset asenteet alaikäisen päihteidenkäyttöön
- Päihteiden saatavuuden rajoittaminen
- Hyvät ja rakastavat suhteet huoltajiin ja luottamuksellinen keskusteluyhteys

Mitä voit tehdä?

- Keskustele päihteiden käytön riskeistä ja tarjoa näkökulmia, perustele mielipiteesi

- Keskustelkaa ja sopikaa rajoista, noudattakaa niitä johdonmukaisesti

- Kerro odotuksistasi, mitä seuraa siitä jos mokaa?
- Ole kiinnostunut mitä nuori tekee vapaa-ajalla, kenen kanssa liikkuu

- Ole valmis pohtimaan myös omaa päihteidenkäyttöäsi, miten tämä näyttäytyy nuorelle?
- Pyydä näkökulmia muilta vanhemmilta, et ole yksin
- Älä osta tai tarjoa päihteitä alaikäiselle

Päihdeneuvonta

0800 900 45

24/7

Sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset vastaavat puheluihin ympäri vuorokauden vuoden jokaisena päivänä. Palvelu on maksutonta, anonyymiä ja luottamuksellista.

Lisätietoa 1/2

- **Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry**
Lisätietoa päihteistä, pelaamisesta ja päihdekasvatuksesta.
ehyt.fi
- **Nuorille suunnattu Buenotalk**
EHYT ry:n nuorille suunnatut verkkosivut.
Buenotalk.fi
- **Päihdelinkki**
Tietoa ja tukea päihteistä ja riippuvuuksista.
Paihdelinkki.fi
- **Nuorille suunnattu Nuortenlinkki**
Nuorten oma verkkosivusto, jossa teemana mm. päihteet tai päihteettömyys.
Nuortenlinkki.fi
- **Nuuskakoukku**
Tietoa nuuskasta ja nuuskakulttuurista nuorten keskuudessa.
nuuskakoukku.fi

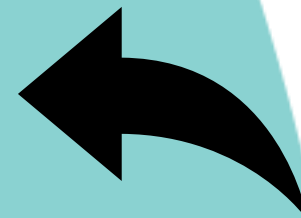

Lisätietoa 2/2

- **Lasten seurassa**
Tukea vanhemmille alkoholiasioissa ja apua alkoholin käytön puheeksi ottoon.
lastenseurassa.fi
- **Stumppi**
Apua tupakoinnin lopettamiseen.
stumppi.fi
- **MLL: Vanhempainnetti**
Tietoa ja tukea lapsiperheen arkeen.
mll.fi/vanhemmille
- **Kannabishanke**
Miten puhua kannabiksesta-koulutusmateriaali ja kannabis-faktapaketti.
[Kannabishanke.fi](http://kannabishanke.fi) & ehyt.fi/kannabishanke
- **Vanhempainliitto**
Materiaaleja vanhemmille kuten Tervetuloa yläkouluun ja Tervetuloa toiselle asteelle.
vanhempainliitto.fi

Kiitos!

Haluamme kuulla mielipiteesi.

my.surveypal.com/vanhemmat

Voita lahjakortti!

Yhteystietoja käytetään ainoastaan lahjakortin arvontaan lukukauden päättyessä ja tiedot poistetaan vuoden lopussa.